

Doctrina - Podještědské gymnázium, s.r.o.

**Oddíl E – učební osnovy**  
**VIII.4.A**



**OBČANSKÁ VÝCHOVA**

## **VIII.4.A – Občanská výchova**

### **Charakteristika předmětu: OBČANSKÁ VÝCHOVA v nižším stupni osmiletého studia**

---

#### **Obsah předmětu**

Vyučovací předmět občanská výchova byl vytvořen ze vzdělávacího obooru RVP Výchova k občanství (vzdělávací oblasti Člověk a společnost, Člověk a svět práce). Poskytuje informace z humanitních oborů, které umožní studentům kriticky reflektovat společenskou skutečnost a posuzovat různé přístupy k řešení každodenních problémů. Přispívá k uchování kontinuity tradičních hodnot naší civilizace, posiluje respekt k základním principům demokracie a evropanství. Podporuje vědomí neopakovatelnosti a jedinečnosti života, významu lidské důstojnosti. Vede studenty k tomu, aby se na základě všech získaných poznatků a dovedností dovedli orientovat v současném světě, aby se aktivně zapojili do života demokratické společnosti. Seznamuje studenty s vývojem společnosti na základě poznání dějinných, sociálních a kulturních aspektů. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, věnuje se prevenci radikálních a extremistických projevů. Vychovává k toleranci a respektování lidských práv, k úctě ke všem hodnotám ve společnosti.

Realizuje průřezová téma Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova, Multikulturní výchova, Environmentální výchova.

Předmět využívá znalostí učiva evropských souvislostí, dějepisu, zeměpisu a kořenů evropské kultury. Předmět je také realizován v dílnách: Den lidských práv, Den památky obětí komunistického režimu a Den památky obětí holocaustu.

---

#### **Časové vymezení předmětu**

	vyučovací hodina	cvičení
prima	X	X
sekunda	2	X
tercie	X	X
kvarta	1	X

---

#### **Organizace výuky**

Občanská výchova je vyučována vždy v celé třídě, v sekundě jsou hodiny věnovány oblastem: Člověk a společnost a Člověk a svět práce, stejný princip je realizován i v kvartě.

Studenti používají pro práci v předmětu materiály se společenskovědní tematikou, odborné publikace, video a audio materiály, s danou problematikou se seznamují pomocí rozličných činností, aktivně se podílejí na procesu výuky. Výuka probíhá v kmenových třídách, které jsou vybaveny počítačem a je doplněna o návštěvy společenských a politických institucí.

---

## **VIII.4.A – Občanská výchova**

### **Výchovné a vzdělávací strategie**

Předmět prohlubuje zájem o občanskou společnost a uvědomování si vlastní identity. Vede studenty k vytváření a upevňování základních principů chování a myšlení demokratického občana, zaměřuje se na rozvoj a posilování vědomí sounáležitosti s občanskou společností.

#### Kompetence k učení

- představujeme vědění jako hodnotu a poznání jako otevřený a zajímavý proces
- probouzíme aktivní zájem o studium, vzdělávání
- poskytujeme studentům možnost pracovat s písemnými, zvukovými i obrazovými materiály a tak správně analyzovat informace a kriticky je zpracovat a zobecňovat
- vedeme studenty k využívání různých zdrojů informací
- umožňujeme studentům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok, zhodnotit sebekriticky a bez sebepodceňování vlastní práce

#### Kompetence k řešení problémů

- rozvíjíme kontextové myšlení
- poskytujeme studentům prostor k samostatnému řešení problémů
- podporujeme diskuze s obhajobou svých rozhodnutí a postojů
- umožňujeme studentům posuzovat řešení problémů z nejrůznějších společenských aspektů
- poskytujeme studentům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání
- seznamujeme studenty s možnostmi poradenství v oblasti volby dalšího studia, profesní orientace

#### Kompetence komunikativní

- poskytujeme studentům prostor pro sebereflexi, vyjádření názorů, postojů
- učíme klást otázky, hledat odpovědi v diskuzi
- vedeme studenty k uplatňování vhodného chování a komunikaci při řešení konfliktních situací mezi vrstevníky i dospělými
- umožňujeme studentům využívat komunikační prostředky a technologie
- vedeme studenty ke kritickému posuzování hodnověrnosti informací
- rozvíjíme u studentů schopnost slovního sebehodnocení a hodnocení práce i chování druhých tak, aby uměli pojmenovat vlastní pozitiva a negativa
- poskytujeme studentům základní definice a pojmy z dané problematiky

#### Kompetence sociální a personální

- poskytujeme možnost samostatné, párové a skupinové práce pro hlubší výhled do konkrétní oblasti.
- učíme respektu k lidské důstojnosti - úctě k ostatním, zdravému sebevědomí a odpovědnosti
- společně se studenty vytváříme příjemné školní prostředí
- upevňujeme dobré mezilidské vztahy
- vytváříme vhodné pracovní prostředí pro vytváření pozitivní představy samotných studentů

## **VIII.4.A – Občanská výchova**

### Kompetence občanské

- prosazujeme a upevňujeme tradiční hodnoty evropské vzdělanosti a současně podporujeme zájem o dění a kulturu v mimoevropských oblastech
- klademe důraz na mezipředmětové vztahy (historické souvislosti, tradice a kulturní dědictví)
- vedeme studenty k prezentaci vlastních názorů, k respektování přesvědčení druhých a vhodné reakci na ně
- seznamujeme studenty s jejich právy a povinnostmi
- organizujeme debaty s odborníky na aktuální téma a podporujeme pluralitní pohled studentů
- vedeme studenty k porovnávání teoreticky získaných znalostí s realitou
- otevíráme prostor pro pochopení různých činností člověka na životní prostředí a spoluzodpovědnosti za jeho ochranu
- umožňujeme tvořivý přístup studentů k plnění zadaných témat

### Kompetence pracovní

- umožňujeme studentům pracovat na projektech tematicky zaměřených na problematiku sociální, občanskou, ekonomickou a ekologickou
- seznamujeme studenty s konkrétními podnikatelskými aktivitami od záměrů až po jejich realizaci
- poskytujeme studentům možnost využívat znalosti získané ve škole i mimo ni pro jejich další rozvoj
- vytváříme prostor pro přijímání promyšlených rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesní orientaci

### Kompetence digitální

- rozvíjíme a aplikujeme znalosti a dovednosti v textovém editoru Word a PowerPoint a v dostupných online nástrojích
  - motivujeme studenty k ovládání potřebných sad digitálních zařízení, aplikací a služeb
  - poskytujeme studentům možnost, aby předcházeli situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních
  - dbáme na vhodnou komunikaci a vyjadřování se za pomocí digitálních prostředků
-

## VIII.4.A – Občanská výchova

### Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

<b>S E K U N D A</b>		
<b>Učivo</b>	<b>Očekávané výstupy</b>	<b>Poznámky</b>
<b>Naše škola</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• život ve škole</li><li>• práva a povinnosti žáků</li><li>• společná pravidla a normy</li><li>• vklad vzdělání pro život</li><li>• žákovská samospráva</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ student zformuluje vlastními slovy, proč je hrdý na svou školu</li> <li>○ zná její tradice</li> <li>○ respektuje pravidla školního života</li> <li>○ zapojí se do dění ve škole</li> <li>○ chrání majetek třídy, školy</li> <li>○ vhodně využívá čas k učení a odpočinku.</li> <li>○ přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě, škole</li> <li>○ respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky, pěstuje dobré mezilidské vztahy v širším společenství</li> </ul>	Realizována PT Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana  Využití na Akci BIPO (výukový blok)
<b>Člověk jako osobnost</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• projevy chování</li><li>• vnitřní svět člověka</li><li>• systém osobních hodnot</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ student popíše chování jednotlivých charakterů</li> <li>○ pochopí rozdílnost charakterů a diskutuje o nich</li> <li>○ hodnotí vlastní osobnost</li> </ul>	Realizováno PT Osobnostní a sociální výchova
<b>Osobnostní rozvoj</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• základní projevy lidského života</li><li>• citové stavy, nálady a vztahy</li><li>• vyšší city</li><li>• potřeby, motivy, zájmy</li><li>• náročné životní situace</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ student chápe z různých úhlů pohled na vnější a vnitřní svět</li> <li>○ uvede příklady pozitivní hodnot a smyslu života</li> <li>○ konkretizuje potřebu solidarity mezi lidmi</li> <li>○ dokáže v případě potřeby přiměřeně pomoci lidem v nouzì</li> <li>○ orientuje se v náročných životních situacích</li> </ul>	Realizováno PT Osobnostní a sociální výchova  Využití znalostí učiva biologie
<b>Zásady lidského soužití</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• morálka a mravnost</li><li>• svoboda a vzájemná závislost</li><li>• pravidla chování</li><li>• výhody spolupráce lidí</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ student pojmenuje základní lidská práva</li> <li>○ vymezí práva i povinnosti dítěte – doma, ve škole, ve společnosti</li> <li>○ rozpozná protiprávní jednání – vydírání, šikanu, krádež, ohrožení bezpečnosti sebe i druhého člověka</li> </ul>	Realizováno PT Osobnostní a sociální výchova  Využití znalostí učiva dějepisu a kořenů evropské kultury
<b>Lidská setkání</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• rovné postavení mužů a žen</li><li>• lidská solidarita</li><li>• pomoc lidem v nouzì</li><li>• potřební lidé ve společnosti</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ student vysvětlí přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi</li> <li>○ rozpozná netolerantní chování lidí, rozpozná manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt</li> <li>○ uplatňuje vhodné chování a komunikaci při řešení konfliktních situací mezi vrstevníky i dospělými</li> <li>○ seznamuje se s významnými odborníky v daném oboru</li> <li>○ zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak</li> </ul>	Realizována PT Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Mediální výchova

## VIII.4.A – Občanská výchova

	<i>může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu</i>	
<b>Vztahy mezi lidmi</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• osobní a neosobní vztahy</li><li>• mezilidská komunikace</li><li>• konflikty v mezilidských vztazích</li><li>• problémy lidské nesnášenlivosti</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>○ <i>student využívá vhodných prostředků komunikace k vyjadřování svých myšlenek, postoju, pocitů</i></li><li>○ <i>respektuje odlišné názory, zájmy a myšlení lidí</i></li><li>○ <i>vysvětlí výhody spolupráce</i></li></ul>	Realizována PT Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana
<b>Rodina a domov</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• rodinné a příbuzenské vztahy</li><li>• domov</li><li>• rodina jako vzor a příklad</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>○ <i>student vysvětlí základní pojmy</i></li><li>○ <i>uvědomí si postavení rodiny v dnešní společnosti</i></li><li>○ <i>uveď typy rodiny</i></li><li>○ <i>uveď příklady práv a povinností dětí a rodičů</i></li><li>○ <i>ví, kde hledat pomoc</i></li><li>○ <i>uveď možnosti náhradní rodiny</i></li><li>○ <i>vysvětlí pojem adopce na dálku, navrhne konkrétní pomoc</i></li></ul>	Realizována PT Osobnostní a sociální výchova Využití znalostí z předmětu výchova ke zdraví
<b>Naše obec, region, kraj</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• důležité instituce, zajímavá a památná místa</li><li>• významní rodáci, místní tradice</li><li>• ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>○ <i>student pozná významné rodáky a slavné osobnosti</i></li><li>○ <i>zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají</i></li><li>○ <i>uveď příklady významných staveb</i></li><li>○ <i>orientuje se v obci podle plánu obce/kraje</i></li><li>○ <i>zamýší se nad ochranou životního prostředí v obci</i></li></ul>	Realizováno PT Výchova demokratického občana Využití znalostí učiva dějepisu, zeměpisu
<b>Naše vlast</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• pojem vlasti a vlastenectví</li><li>• zajímavá a památná místa</li><li>• významné osobnosti</li><li>• státní symboly, státní svátky</li><li>• významné dny</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>○ <i>student posoudí odlišnost regionů, porovná s ostatními</i></li><li>○ <i>objasní účel státních symbolů a způsoby jejich používání</i></li><li>○ <i>uveď hlavní znaky státu</i></li><li>○ <i>vysvětlí nutnost existence řádu – normy - společenství lidí</i></li><li>○ <i>chová se šetrně ke kulturním památkám a přírodním objektům, odmítá vandalské chování</i></li><li>○ <i>rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu</i></li></ul>	Realizována PT Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Mediální výchova Využití znalostí učiva dějepisu, zeměpisu
<b>Právní základy státu</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• znaky státu</li><li>• typy a formy státu</li><li>• Ústava ČR</li><li>• Listina základních práv a svobod</li><li>• složky státní moci</li><li>• obrana státu</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>○ <i>student objasní hlavní úkoly složek státní moci, jejich orgánů a institucí</i></li><li>○ <i>rozliší a porovná složky státní moci</i></li><li>○ <i>vysvětlí podstatu Ústavy ČR a Listiny základních práv a svobod</i></li><li>○ <i>na příkladech popíše politické spektrum ČR</i></li><li>○ <i>rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu</i></li></ul>	Realizováno PT Výchova demokratického občana
<b>Člověk a kultura</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• rozmanitost kulturních projevů</li><li>• kulturní hodnoty, kulturní tradice</li><li>• kulturní instituce</li><li>• masmédia</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>○ <i>student se seznámí s pojmy a vysvětlí je</i></li><li>○ <i>rozlišuje druhy umění</i></li><li>○ <i>uveď přehled hlavních kulturních institucí v našem regionu</i></li><li>○ <i>vypráví o kulturních tradicích</i></li></ul>	Realizována PT Multikulturní výchova, Mediální výchova Využití znalostí učiva

## VIII.4.A – Občanská výchova

	<p><i>města, regionu, státu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ <i>uveďe příklady mezinárodní spolupráce v oblasti kultury</i></li> <li>○ <i>kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí</i></li> </ul>	dějepisu, zeměpisu, kořenů evropské kultury, estetické výchovy
<b>Svět kolem nás</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• mezinárodní spolupráce</li> <li>• evropská integrace</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ <i>student vysvětlí význam mezinárodní spolupráce</i></li> <li>○ <i>seznamí se s EU, uvědomuje si vzájemnou spolupráci mezi zeměmi, zajímá se o dění ve světě</i></li> <li>○ <i>vnímá rozdíly mezi občany jednotlivých zemí</i></li> </ul>	Realizována PT Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova
<b>ČR, Evropa a svět</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• národy Evropy a světa</li> <li>• vztah ČR ke státům Evropy a světa</li> <li>• mezinárodní spolupráce</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ <i>student vnímá kulturní diferenč jiných národností</i></li> <li>○ <i>respektuje postoje a názory</i></li> <li>○ <i>buduje si postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám</i></li> <li>○ <i>utváří si vztah k minoritním skupinám</i></li> </ul>	Realizována PT Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova
<b>Majetek, vlastnictví</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• formy vlastnictví</li> <li>• hmotné a duševní vlastnictví</li> <li>• hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ <i>student rozliší a objasní formy vlastnictví a uvede příklady</i></li> <li>○ <i>rozliší pojmy hmotné a duševní vlastnictví</i></li> <li>○ <i>aktivně přistupuje k ochraně životního prostředí</i></li> <li>○ <i>rozlišuje důležité potřeby, snaží se je uspokojovat, aniž by poškodil druhé</i></li> <li>○ <i>respektuje cizí majetek, využívá a chrání majetek svůj</i></li> </ul>	Realizována PT Výchova demokratického občana, Environmentální výchova
<b>Peníze</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• funkce a podoby peněz</li> <li>• formy placení</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ <i>student dodržuje zásady hospodářnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi</i></li> <li>○ <i>na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení</i></li> </ul>	Realizováno PT Výchova demokratického občana
<b>Trh práce</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• povolání lidí, druhy pracovišť</li> <li>• rovnost příležitostí na trhu práce</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ <i>student se orientuje v pracovních činnostech vybraných profesí</i></li> <li>○ <i>zamýšlí se nad volbou povolání</i></li> <li>○ <i>získá přehled o situaci na trhu práce</i></li> </ul>	Realizováno PT Osobnostní a sociální výchova
<b>Možnosti vzdělávání</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• informace a poradenské služby</li> <li>• přijímací řízení</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ <i>student přemýšlí o organizaci svého volného času, o plánování studia a učení</i></li> <li>○ <i>kriticky hodnotí získané informace</i></li> </ul>	
<b>Podnikání</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• druhy a struktura organizací</li> <li>• nejčastější formy podnikání</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ <i>student diskutuje o vhodných vlastnostech podnikatele</i></li> <li>○ <i>rozliší formy podnikání</i></li> </ul>	

## VIII.4.A – Občanská výchova

K V A R T A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
<b>Státní správa a samospráva</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• principy demokracie</li><li>• politický pluralismus</li><li>• formy participace</li><li>• občanská společnost</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>○ student vysvětlí fungování státní správy a samosprávy</li><li>○ vyloží možnosti občana ovlivňovat dění ve své obci a státě</li><li>○ vyloží smysl voleb komunálních a krajských</li><li>○ vyjmenuje znaky demokratického řízení státu</li><li>○ vysvětlí rozdíly mezi demokracií a diktaturou</li></ul>	Realizováno PT Výchova demokratického občana  Využití znalostí učiva dějepisu
<b>Právní řád ČR</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• význam a funkce právního řádu</li><li>• právní ochrana občana</li><li>• protiprávní jednání - druhy a postupy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví</li><li>• právo v každodenním životě</li><li>• základní práva spotřebitele</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>○ student dodržuje právní řád a respektuje normy, které se ho týkají</li><li>○ provádí jednoduché právní úkony</li><li>○ definuje základní práva občana</li><li>○ přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva ostatních</li><li>○ rozpozná protiprávní jednání</li><li>○ diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání</li><li>○ přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod</li></ul>	Realizováno PT Výchova demokratického občana
<b>Lidská práva</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• základní lidská práva</li><li>• práva dítěte</li><li>• poškozování lidských práv</li><li>• diskriminace</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>○ student se seznámí s dokumenty o lidských právech</li><li>○ vymezí lidská práva a práva dítěte</li><li>○ uplatňuje lidská práva v reálných situacích, posuzuje vlastní práva a práva jiných</li><li>○ zamyslí se nad původem diskriminace a xenofobie, rozpozná, co je dobré a morální</li><li>○ posoudí význam ochrany lidských práv a svobod</li></ul>	Realizováno PT Výchova demokratického občana
<b>Životní perspektivy</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• životní aspirace</li><li>• efektivní rozhodování</li><li>• hodnocení vlastních dovedností, schopností a předpokladů</li><li>• hledání smyslu lidského života</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>○ student si uvědomuje existenci sociálních pozic a rolí, pokouší se s nimi vypořádat</li><li>○ odpovědně volí životní cíle, hledá cesty k jejich realizaci</li><li>○ zná cesty, jak zvládat neúspěchy a krize</li><li>○ zamýšlí se nad smyslem lidského života, dokáže pochopit, proč má lidský život smysl v konání dobra nejen pro sebe, ale i pro ostatní</li><li>○ získá dovednost pro řešení problému</li></ul>	Realizována PT Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana
<b>Principy tržního hospodářství</b> <ul style="list-style-type: none"><li>• nabídka, poptávka, trh</li><li>• tvorba ceny, inflace</li><li>• podstata fungování trhu</li><li>• nejčastější právní formy podnikání</li><li>• výroba, obchod, služby</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>○ student objasní principy tržního hospodářství a podstatu fungování trhu</li><li>○ objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu cen a její změny, na příkladu ukáže tvorbu cen jako součet nákladů, zisku a DPH,</li></ul>	Realizováno PT Výchova demokratického občana

## VIII.4.A – Občanská výchova

	<p><i>popíše vliv inflace na hodnotu peněz</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ <i>popíše jednotlivé kategorie: výroba, obchod a služby – jejich funkce a návaznost</i></li> <li>○ <i>prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce</i></li> <li>○ <i>popíše zdroje příjmů státu, uvede hlavní oblasti výdajů, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti</i></li> <li>○ <i>na příkladech vysvětlí systém sociálních dávek</i></li> </ul>	
<b>Hospodaření</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpočet domácnosti</li> <li>• úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing;</li> <li>• rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti</li> <li>• význam daní</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ <i>student sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti</i></li> <li>○ <i>rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané</i></li> <li>○ <i>popíše zdroje příjmů státu, uvede hlavní oblasti výdajů, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti</i></li> </ul>	Realizováno PT Výchova demokratického občana
<b>Banky a jejich služby</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• aktivní a pasivní operace</li> <li>• úročení</li> <li>• pojištění</li> <li>• produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ <i>student vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využit</i></li> <li>○ <i>uveďe a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu</i></li> </ul>	Realizováno PT Výchova demokratického občana
<b>Volba profesní orientace</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• sebepoznávání, sebehodnocení</li> <li>• osobní zájmy a cíle</li> <li>• osobní vlastnosti a schopnosti</li> <li>• vlivy na volbu profesní orientace</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ <i>student pozná smysl práce, uvědomí si důležitost práce a začlenění člověka do společnosti</i></li> <li>○ <i>posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy</i></li> <li>○ <i>definuje vlastní zájmy a cíle</i></li> </ul>	Realizováno PT Osobnostní a sociální výchova
<b>Zaměstnání</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pracovní příležitosti v obci (regionu)</li> <li>• způsoby hledání zaměstnání</li> <li>• psaní životopisu</li> <li>• pracovní smlouva, pracovní podmínky</li> <li>• práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatele</li> <li>• problémy nezaměstnanosti</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ <i>student vyhledá pracovní příležitosti v regionu</i></li> <li>○ <i>získá přehled o situaci na trhu práce</i></li> <li>○ <i>vybere nejdůležitější ustanovení v Zákoníku práce.</i></li> <li>○ <i>uvědomuje si, co má být obsahem pracovní smlouvy</i></li> <li>○ <i>napíše vlastní životopis</i></li> </ul>	Realizováno PT Osobnostní a sociální výchova  Využití znalostí učiva českého jazyka